

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenként kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) Szemle. Európa figyelmét most egészen a badeni találkozás vonta magára. A porosz kormányzó herceggel Napoleon akart találkozni, s midőn amaz a német udvarok miatt „sans gêne” e találkozást el nem fogadhatta, s midőn bajor indítványra egy német fejedelmi congressus-féle jött szőnyegre, a francia császár egy ügyes fogással magát egyszerre e congressus tagjává tette. E találkozástól természetesen nem várhatjuk azon nyíltságot, mely Napoleon legközelebbi céljaira valamely nagy világot vehetne, de az tapasztandó, s óvatos politikai lépteire nézve előtanulmányait bővített. Vagy pedig egy irányra hódítandó a német hatalmakat, mert már is hitelesen értesült lapok állítják, miszerint az orosz anya császárnak Napoleon úgy nyilatkozott, hogy ő Poroszországról kész megtenni mindazt a mit Szárdiniáért tett, és teendő; más lapok meg határozottan állítják, hogy a porosz regens egyenest Victoria királyné tanácsára kívánt találkozni Napoleonnal, következőleg talán egy orosz-, angol-, francia-terv részesévé szándékoznak tenni Poroszországot is, a mi Európa jövőjére roppant fontosságú.

Az oroszok nagy bizalommal látszanak lenni Napoleon iránt közelből, s a National oroszországi levelezője igen érdekes világot vet az ottani nézetekre.

„Az angol lapok — írja a levelező — nem szűnnek meg azt vitatni, hogy a szt. petervári kabinet az 1856 diki szerződés revisiójára tör; de ez hibás nézet, egészen ellenkezőleg Oroszország azt akarja, hogy ezen szerződés egész mérvben érvényesíttessék, s ezt egyenesen azért, mert a magas porta legkevésbé sem tölté be kötelezettségeit, az a keresztényeket szánandó és szorongásteljes helyzetben tartja, s természetesen hogy Oroszország hitfelekezete tagjait gyámolítja, Európa figyelmét ezeknek szomorú helyzetére vonja. Angliának kétségen kívül igaza van, ha magát az olaszok és magyarok sorsa által érdekelte(?) (s'apitoyer sur le sort des Italiens et des Hongrois), de illenék, hogy hasonló részvétet tanúsítson ezen szegény rájáék sorsa iránt is, kiket a porta kormánya rablóknak, tolvajoknak, orgyilkosoknak tekint az 1856-diki szerződés dacára... Őn nem képeli, hogy itt (az oroszok közt), mily általános örömet okoz az, hogy a francia kormány egyetért kormányunkkal a keleti kérdésben. Mindenki megvan győződve, hogy a többi kormány nem lesz képes megakadályozni céljuk elérésében.”

Ez orosz levelező soraiból látjuk, hogy ott a keleti kérdést az európai élet kérdéseinek mellé állítják, s hogy Napoleonban bíznak, az angolban kételkednek. És mit vár Törökország, míg a felleg így tornyosul felette. Az ottani helyzetet a hírlapok tudósításánál jobban jellemzi egy hozzáunk illetékes kéztől küldött magánlevél, melyből a többiek közt ez olvassuk:

A GALAMB-POSTA.

Történeti beszély.

V.

(Folytatás.)

Jakibon neme a kabútságnak uraltott. A közel percek eseményei, mint ködépek borongának eszméletében, hamarabb összefolyva, vagy továbbra, mintsem veleek tisztába jöhetett volna. Fájdalom, ingerültség, megsejtenülés kinyomatai váltogatták egymást borus tekintetén: az indulatok egy fergetege, melyek egy cél kiküzdésére vannak a nyugtalan lélek által fellármázva; de az irányadni hívott ész tehetlensége miatt egymást korbácsolták, s a nyomozott igazságot mind mélyebb homályba burkolják. Jakib bíraskodni akart, maga, Marina és foglya felett, miután minden visszatért a történetekből; de nem volt hozzá biggadsága. Egy napot és egy éjt kinlódott át e helyzetben. Midőn Marina hozzá belépett, tulkinzott volt.

Marina visszaretent a szédült képtől, megtért szótlanul.

— Marina! — hangzott utána esdeklő szeliden. Mire visszafordult, Jakib homloka ki volt tisztulva az indulatok torlóadásától, vonásain gyönyörűzet terjengett. — Kérem Marina pár szóra! Mentő csillagra vár a vihar-dult kebel. — Gyöngéden foná át derekát a megtért hölgynek, pamlagára ültet, aztán kezét csókoltak halmazá.

Szünet után szóla: — Mondja el Marina mi történt tegnap?

Marina elbeszélé.

— Marina engem megalázott!

— Különb Jakib bég vétkezett volna.

— Nem, nem! A vétkes a gaur... ki vakmerő volt Marina figyelmét magára vonni.

— Ő hittársam, irányabani érdekeltségem alapja ez.

— Oh Marina, ha én ezt hinném!

— Hinnie kell uram!

— Nem lehet Marina! Egy hittársunk érdekében kértünk, esdeklünk és áldozunk ha kell; de önfeledkezten nem kapunk anyers erő üstökébe, melynek egy rázkodása képes eltiporni. Marina a gaurt hóhérai kezéből erőszakosan ragadta ki, feledve: hogy egy intés... s ő is veszte van! Kiért életünket teszszük koczka, szeretnünk kell azt! — Ez utószavak élesen hangzottak, s rémesen... mint éles szablya lében suhogása.

— S ha szeretném őt?!

— Meghalnátok mindketten!!

Marina szép arca mint dertüött virág hanyatla alá, míg Jakib baragos tekintete mint viharos felhő terült el fölőtte.

Hosszas szünet után Jakib szóra várt.

A hölgy hallgatott.

Jakib szólott, hogy választ nyessen.

A hölgy hallgatott.

Jakib feltékenységről beszélt.

A hölgy reszesgett.

Jakib dühöngött.

A hölgy zokogásba tört ki.

— Marina, lelkem imádsága! mondd, oh mondd egy szóval, hogy nem szereted a gaurt, s lemondok mennyországonról; eladom az örökkévalóságot kebleden egy rövid életért. Mondd, oh mondd egy szóval, hogy nem szereted a gaurt, s lemondok istenemről; s mert őt a tieddel fel nem cserélhetem, bálványt imádok — tégedet, lelkem bálványát!!... Hallgatsz?!

— Nem! nem hallgatni jöttem. Tudatom veled bég, hogy foglyom éhezik és szomjúzik, már két nap óta éhezik, — monda méltósággal s felállva a hölgy.

Jakib borzalmas kacagásban tört ki. — S ez-e válaszd kérdésemre, a szörnyű istenkáromlásra, melylyel egy megnyugtató szavadért, lelkem dobtam örök kárhozatra!... Ő éhezik! Ha... ha... ha... Igen éhezik s éhen fog elhalni.

Uram könyörülj!

— És kiszáradand gégeje, hogy parányi lég tudójába be ne hatolhasson!... Tud meg

büszke nőly: e perc óta Jakib nem rabod többé, hanem kényrudad, kinek ha egy idege kecséire megmozduland...

— Szót se többé! — vága közbe Marina. — Egy beestelenítő szavadra keblemben meritend tudok. Meghalni tudok, de áldozatodl esni nem!

A tör felvillanására Jakib ajkán elhalt a szó.

— Akarom: vizet nyerni a fogoly. Az éhség nem oly marczangoló, mint a szomj. Kiadod a parancsot vagy meghalok. — A tört keblének szegze.

— Itt a parancs Marina; de éhezni fog vagy vallani, s aztán örökre kerülni a léget, melyben élsz. — Pár sort írt, Marina átvevé s távozott.

Tekintünk Gerő börtönébe.

Fenyő boronákbl magasra épített kémtony elrekesztett közepe e börtön, egy odú inkább, mibe 2—3 szabad léphetési mozgás is korlátozva van, szélessége, miként hosszúsága a belvilágnak alig léven másfél öl. Semmi ül. vagy fekhely benne. Ha állásban kimerültek a feszült izmak, a padozaton kell hosszban elnyulni, hogy az egyenetlen farakaton, a test csontig törődése árán nyerjen az izomrendszer új rugékonyságot az ismét felállhatásra. Kinos e helyzet, mint a befalazott. Görcsrángások, s csontnyilalások vezeték a testet lassu halálnak, elaszásnak. A rakat nyilatokon át folytonos légvonat metszetgeti a porusokat. Jóval magasban, mintsem emberi alak felérhetné, szűk nyilat bocsát fel világosságot be. S csendessége van-e a szűk türegnek? mi a nyaggatott tengődésre, perczekre bár, jöltérv álmat közél bocsásson. Semmi. Fent és alant örök folytonos vad lármája, kik álmosodás kerülése végett untalan dulakodnak, s a magas, alap nélküli alkotmányt szakadatlan ingásban, ropogásban tartják. Ha e fogda nyomorához még az éhséget és szomjat képzeljük, átugordja gondolkozó tehetségünk a halál eszméjét, mint

napok egyik legfontosabb eseményét képezi, nem palástolhatjuk, hogy már magát a találkozás tényét nagyszertinek látjuk, de még nagyobbak azt, hogy itt nemcsak a porosz és francia uralkodók közti kérdésről van szó, de sokkal inkább a német uralkodók köztről.

A kormányzó herceg orgánja a Preusz. Zeit. egy igen fontos cikket szentel e találkozásnak, melyben a többiek közt azt mondja: „Régóta élénk kívánsága volt az minden valódi honfinak, hogy azon viszályok után, melyek a német államvilág benső életét az utóbbi időkben izgatták, a német uralkodók összzejövetele az egyetértést megszlárdítsa” sat.

A cikkk, mely Németország összerzésének, s Európa ezen nyugvó békéjének reményét lehel, hallgatása által sértő ignorálást követ el Ausztrián; és maga a találkozás ténye, az uralkodók csoportosulása Poroszország körül, oly fénybe helyzi Poroszország sorsát, minőben ő soha sem állott a német bund irányában, szemben Ausztriával.

Tény kezd lenni, hogy Poroszország kivívta magát. A német népek rokonszenveznek alkotmányos intézvényeivel, az uralkodók most érezve a veszélyt, mely Napoleon rajnai politikája által őket fenyegeti, egyszerre körülte csoportosulnak, annak jelétül, hogy nála érzik a németiség erejét.

Ime látjuk másodszor már e században, mit lehet a bund kötelezettségeire építeni. Láttuk e század elején, hogyan pártoltak Napoleonhoz az apró német hatalmak, elfeledve a bundot, hogy magukat megtarthassák, most kezdenek úgy látszik Poroszország körül csoportosulni, mely e perczben szerencsés, nem lévén kimerülve belső viszályok s nehéz csaták miatt!!

És ime itt az igazság, melyet mi már tavaly, s tán az akkori időkhöz képest kissé merészen kimondottunk volt, hogy egy uralkodó háznak, mely a régi Pannónia területét bírja, ugy hadtani, mint diplomatiai alapja a Duna középpontja, Magyarország centruma.

Avagy nem másképp lön hangolva Németország, midőn e század második évtizedében Ferencz császár a magyar tartományokból kiindult volt a fekete szíjas huszárokkal s szezélyekkel, s Párizsig szinte meg sem állott? Minden német hatalom hozzásimult, megbánva előbbi szédélését, mert a bund egyik leg hatalmasabb tagja saját birodalmának középpontjából indult ki, onnan, hol egy harcpos és erős nemzet azért tette a koronát fejére, mert őt Árpád leányági utódjának tekintette, s így mint vérszerinti uralkodójának tekintélyt künn is védeni szent kötelemének tartá, minthogy e nagy személyiség tekintélyéhez volt köve az ő külön koronájának is méltósága, s a nemzetnek innen kifolyó ős jogai.

Az idő kimutatta, hogy ezen uralkodásnak nem a Rajna partjain, hanem a Duna mentén van basisa, s hogy

bevárhatlan menekülési módot, s az öngyilkosságnál állapotik meg.

Gerő ifju erős alkata meg van ronesolva, de megtörve még nincs. Hatalmas lélekerő támogatja a kinnzott anyagot; s a bádjadazó vékeregést élvezetes érzelmiszikrázatokban kimerülhetlen villanyerő hevíteti, menti meg a teljes megaluvástól. Őt fogsága első perczétől kezdve annyira elbűvölte a szerelem, hogy a lefolyt pár nap alatt szakadatlanul Marinával foglalkozott; nyomorult helyzetére alig gondolt, s e szerint következtetéseket a jövőre, mik lekierejét támadhaták vala meg, nem állított össze. Szabadság vagy halál, késztetlentl érte volna.

De fogsága harmadnapján a törődés, éhség, szomjuság fájdalmak kezdék érvényteleníteni a küzdelem hatását, a kimerültség tehetlensége jelentkezett öntudatot lenyomó szibbadságokban, elboritni őt. Erzé: hogyha ez állapot erőt vesz rajta, menthetlentl megkellend szellemileg halnia, meg fog örülni. E gondolat desperaciónnak tűz: düh rohanta meg, inai reszkettek, szemek kidüledtek, fogai összevaczogtak, a rakatnyilasokon át megmarkolt egy gerendát, s érczerővel rázá börtöne falát, hogy recsegett belé az egész torony, és ujjai közt vér serkedezett fel; azután a tehetetlenség küzdelemében álétlan hátrahagyott, s neme a szendernek lepte meg. Midőn e szenderből fölébredt, újult erő elevenítte meg tagjait, birt küzdeni, remélni, sőt hinni; és mert minden ily szender egyenlő álmokat hozott meg neki, hinnie kellett. Oh ez álmok gyönyörűek voltak. Láttá Hunyadi győzelemében előtört hadat... futni a hitetlen ellent... az ő hatalmas csapására porbagördülni Jakib gonosz fejét... és láttá babérokosorval kezében keblére rohani gyönyörű Marinát... hallá eztüst csengésű szavát... érzé szíve dobbanásait... és érzé csókjai édjét!!

(Folytatjuk.)

mint heterogen birodalom erejének kulcsa éppen nem a német, vagy bármely nemzetiségi elem, hanem a benne levő egyes nemzetek boldogsága, nemzeti szabadsága, s nem zavart jogérzetéből kifolyó polgári tartozásának hű öntudata.

Gróf Széchenyi István gyászünnepe Brassóban. E perczben érkezem Brassóból, a nemzet nagy halottjának tegnapi tartott gyászünnepeiről, s azon benyomások hatására, mint az első gyásznapok, melyeket az alkalmak előidézték, s melyeknek igazán sietek a gyászünnepeiről tudósításomat önnek megküldeni, e gyászünnepeiről, melynél fényesebb, nagyszerűbb, kivált az első fájdalom hevében meghatározó elég lehetett, de melynél jelentékenyebb, s talán korosabb képzőbb, legalább Erdélyben, aligha tartott. Erdély köznevelési életében momentum ez, melyet a historiographnak az események árjában megragadni, s e szegény, sokat szenvedett, és főként testvér viszállyal miatti annyit sőt a pokol bíró haza évkönyveiből mint két egymástól elhidegült volt de borzasztó idők viharai után kifáradt vándortestvér baráti kézszorítását, mint viradat dícsugarát, habár omlott várral is feljegyezni kötelessége.

A brassói magyar olvasó-egylet, mint a Széchenyi gyászünnepe kezdeményezője, miután mind a római katolikus, mind az ev. reform. vallásfelekezetek annak megtartására készeknek nyilatkoztak, annak ültetéből, hogy az ev. reformátusok imaháza a gyászünnepeire netalan összerendelő gyülekezet befogadására elégtelen leendő, a rendező comité által megtalálta a német ajku evang. lutheranus vallásfelekezet presbyteriumát, hogy a reformátusok számára a brassói nagy lutheranus templomot átengedni szíveskedjék; mely megtalálásra az evang. lutheranus vallásfelekezet a legszívesebben készséggel nemcsak a templomot ajánlta fel; de miután a Széchenyi emléket magok is megünnepelni akarják, felszólítják az ev. ref. vallásfelekezetet, hogy tartsa meg azt közösben egy időben, egy helyen és egy alkalommal: így lön tehát, hogy a két protestans vallásfelekezet, u. m. az ev. reformátusoké, mint a mely a magyar elemet képezi, az ev. lutheranus felekezettel, mely a szász elemet képviseli, egyesülten ülte meg azon nagy férfi emléket, ki bár forrón szeretete nemzetét, de azért felül emelkedve vallás-, s nemzetiségi felekezetségen, egyenlőn munkált a haza minden ajku, minden vallású gyermekeinek boldogítására. Így lön e nap Brassóban az ünnepek emlékeinek fájdalmasan édes felelevenítése, melyre őseink annyiszor megesküvének, melyet annyiszor megújítanak, s mely bár nem mindig tartva is meg leghebbeben, hajdani törvényhozásunknak egyik legszebb emléke, jellemvonása maradt. De röviden az ünnepéről. Folyó hó 16-án reggeli 9 órakor a rom. kath. főegyházban gyűlt egybe a helybeli magyarság, egyesülten a Háromszékről, Erdővidékről, s a közelebbi környékekből begyűlt vidéki nagyobb és kisebb birókossággal, a két protestans vallásfelekezet papságával, s a városi tanács, s a kommunális tagjaival. Az engesztelő áldozatokat helybeli esperes főtit. Mölner ur mutatta fel az egek urának; a gyászorvoslalt valamennyi osztályt képviselő ifjak álltak körül kivont karddal; a requiem végeztével az egész gyülekezet a diszruhás ifjak vezérével a férfi menve mely gyászba öltözött hölgyeink, s bezárólag a férfi sereg gyalog átvonult a piazei roppant lutheranus főegyházba, melynek százados emlékü nagyszerű boltíve hasonló, annyi különböző elemből álló, s mégis egy gondolatban, egy érzeményben összeolvadt gyülekezetet aligha láttak valaha, s talán évek során nem fognak látni. Az ev. luth. egyházi szertartás szerinti megnyitó éneklés után Nussbacher ev. luth. lelkész ur alkalomszerű beszédében általános vázlatokban emelte ki az ünnep tárgyának gróf Széchenyi István érdemeit, másfelől meleg megragadó érzésteli szavakban festé e rendkívüli ünnep fontosságát, zálogát látva ebbe egyfelől a két protestans vallásfelekezet közelebbi ismeretét, másfelől a testvér nemzetek egymással kibékülésének, utána ev. ref. lelkész Molnár ur tartott emlékbeszédet Széchenyi István életéről, tetteiről, s érdemeiről. A két beszéd között a lutheranusok karmestere Mauss ur a nagy orgonán, melyhez hasonló nem sok európai cathedral bír, ragadta el ihletett játékkal, s emelte fel lelkünket az egyházi zene legfényesebb költészetével a művészet szárnyain azon régiókba, hol a földiesség megszűnik, hová csak a képzelet emelkedik, s melynek sphaerai között gondoljuk feltalálni elküldött kedveseinket, siratót halottainkat. A Molnár ur megnyitó könyörgése s hatásos emlékbeszéde között énekeltek a Hymnus, záradékul a Szózat. O! ki gondolt volna nem 12, de talán pár évvel is ez előtt, hogy ezek itt és így történhetnek; ó! hogy Széchenyi drága véreinek kelle omlani, mely elvegye hazánkban a nemzetnek bűnét.

Ünnepély végeztével gr. Kálnoki Dénes a rendező comité s magyarság nevében helyettes polgármester Fabritius urnak meleg szavakkal köszöntö meg a luth. egyház azon előzékenységet, melyet az ünnepély körül kintitett, s melylyel a nemzet fájdalomában osztozni kívánt; mire a polgármester ur szíves bensőséggel válaszolván, elváltunk, magunkkal vite e nap fájdalmasan édes emléket, mely vajha ne csak igéző álom képzelete, de őszinte jó akarat, s szíves bízalom alapján épült jövő távképe lenne.

Az ünnepély alatt valamennyi bolt zárva volt, a görögök és románok boltjait kivéve. Azonban Széchenyi emléket sokkal szentelnek tartjuk, mintsem az ő nevével kapcsolatban ezen esemény okait firkészni kívánunk*, de hozzunk rák bármilyen rejtélyes jövő, ha mi szellemet, elveit követjük, életét, tanításait nem szüntünk példaként tartani magunk előtt, ha tetteinket igazság, méltanyosság vezérli; ha szenvedélyességtől, tulaspangásoktól nem engedjük magunkat ragadtatni; akkor történjék bármi, önvád nélkül nyulhatunk

* Érdemes levelezni hangján megdöbbenést veszünk észre. De nem kell tán egy színtől futlogatni mint általában félreértésen megütközni. Mi a hazánkban lakó népekkel már régóta testvériséget kötünk, mert e kézfogás szellemünkben fejezte ki magát. Egy nyom, egy nemzedék félreértheti magát, tévedhet politikájában, csinálhat merész álmokat, de az oláh, a szász-német és magyar nemzetiségek sora, a nyugatról, keletről körülvevő szláv elem közt szorosan össze van kötve, s

keblünkbe, s pirulás nélkül állhatunk Isten, világ s a történelem ítélszéke elébe, s nem hivatlanok, s méltatlanok valának, kik egykor Széchenyi emlékét megünnepelték!

Az erdélyi gazdasági-egylet gr. Mikó Imre önmaga elnöke alatt f. hó 14-én választmányi ülést tartott, melynek érdekesebb tárgyai: 1. A választmány elhatározta, hogy az idén szeptember 30-án Háromszéken, Kézdivásárhelyen gazdasági kiállítást rendez, melyen jutalmazásra a vidéki viszonyok és szükséghez mérten a több hasznos hajló, vagy jövőre sokat ígérő, gazdasági termények — iparcikknek vannak főleg kijelölve, és az állattenyésztésnek fontosságánál fogva az állatkiállításnak legszélesebb tér szavazta. A jutalmidjak állanak: pénz, Széchenyi ezüst érme és dícsőre oklevelekből. A kiállítás rendezésére báró Szentkereszti Zsigmond elnöke alatt bizottságot nevezett ki. 2. E tárgybán remélem, hogy az erdélyi t. gazda közönség nagy részének nem lesz rossz szolgálatot, ha a választmány határozatához egy rövidre szorított bevezetést csatolok. A magyar kertészeti társulat azon meggyőződésére jutván, hogy nyomozott helyzetünkben a központi gyümölcs kiállítás által el nem érhető azon célokat, melyeknek kivétel a kiállítások főfeladata, különösen hogy jótékony hatásuk ki nem terjedhet az egész országra; s hogy a vidéki tárlatok, mint eddig elkülönözött működésre szorítva a hiányt ki nem pótolhatják, ennél fogva a kertgazdaság, de leginkább a gyümölcstermesztés előmozdítása érdekében elhatározta, hogy vidéki kiállításokat rendez, melyeket aztán egy Pesten tartandó központi kiállítás fejlessen be. A kiállítások programja elkészítésére bizottságot nevezett ki. Ezen központi bizottság, különböző levél hazánkban az égi, a talaj s ezek hatása, különbözők a helyi viszonyok, termelési mód és eszközök, a kertészeti ügynek s magának a tudománynak ezek megismerése által vélhetően használni, a mit pedig csak ez a közhaza szakembereinek összpontosítása és közreműködése által lehet elérni, felszólít tehát minden hazai hason intézetet, hogy a központi bizottság gyűléseiben küldöttjeik által magokat képviselve az ügynek segéd kezét nyújtsanak. Az erdélyi gazdasági-egylet a maga részéről kinevezte volt gróf Bethlen Ádám, gr. Mikos János, Tisza László, Zeyk Károly és Zeyk József tagjait.

Most m. Tisza László ur jelenti, hogy a központi egyetem bizottság öszire öt vidéki kiállítást határozott, ezek közt Kolozsvárra is; a kiállítás idejét meghatározta — a kolozsvári október 31, november 1. 2. 3-dik napjaira; továbbá, hogy ezen kiállítások megatogadására küldöttjeit nevezett ki, melynek uti költségeit a vidéki tárlatok hordozandják. A küldöttjei tagjai: Berzevics Lajos, Glocker Károly, b. Podmaniczky Lajos, Urbanek Ferenc, Siebenfreund János és Lukács Sándor. Mindezekbe a küldetés beleeegyzett azon feltétellel, ha az ig. választmány helybehagyandja.

A választmány küldöttjei eljárását helybehagyta, és az egyetemes bizottság küldöttjeit testvéri örömmel elvárja.

Ezek következtében reméljük, hogy a t. gazda közönség a már most nagyobb becsért nyert vagy nyerhető kolozsvári terménykiállítás érdekében becses küldeményekkel főleg honi gyümölcsfajtákkal emelni el nem mulasztják.

Ezzel hasonló tárgy. Erdélynek többjeles magonceza van, a választmány még a múlt őszszel, hogy eredeti honi gyümölcs fajtáit megismertesse az előhaladt külfölddel, tanár Nagy F. által, hohenheim tanár és főkertész Lucas tanár urnak egy almaküldeményt küldött, kiesen küldeményt küldött, havi füzetében irt, s a választmányunk előre megküldött közleményében eredetialmáinkra nézve hízolgőleg nyilatkozik, és felkéri a választmányt, hogy az idén Berlin vagy Heidelbergben tartandó egyetemes birodalmi gyümölcskiállítást egy hasonló becses küldeménynyel tisztelje meg. A választmány elhatározta, hogy Erdély gyümölcsfajtáit bővebb megismertetés végett szívesen felküldi.

Magam részéről bátor vagyok a gyümölcsküldeményt tekintetben a felől értesíteni, hogy a tavalyi gyümölcsküldemény nem képviselte Erdély minden magonczait, így a mungtinesk és mádi kormos hiányzottak, a mik hasonlóképp a bemutatást és megismertetést megérdemlik. — Kolozsvárt, jun. 20. 1860.

Nagy János
titkár.

Sajtóhiba. A gazdasági-egylet gyűléséről szóló idei jun. 17-iki értesítésben 10-ik sorban „elméleti” helyett emelésére; 16-ik sorban „Gyakori” helyett Tyukosi olvasandó.

Gróf Károlyi Ede gazdasági-egyesületi alapszabály javaslata egy már felsőbb helyen megerősítettnek mintájára. — I. Célja. 1. A megye gazdasági állapotának felvilágosítása, a földművelés, állattenyésztés, s a gazdaság egyéb ágainak előmozdítása, s a gazdaság terén minden haladásnak ismertetése és terjesztése. 2. A megye gazdaságát megismertetni, az egyes gazdaságokat összehasonlítani, s a gazdaság minden ágában történendő haladás vagy visszaesését folytonos figyelemmel kísérni.

II. A tagokról. 3. Egyleti tag lehet minden feddhetlen életű egyén. 4. A tagok felvétele aláírás útján történik az azzal megbízott gyűjtők által, kik az általuk nyert tagokat felvévén minden közgyűlés előtt az egylet titkárnál bejelenteni tartoznak vagy bejelentés útján az egylet titkárnál. A közgyűlésnek jogában áll valamely felvett tag ellen óvást tenni, s ily esetben a szavazat dönt. 5. A tagok felosztásnak alapító, évdijas és részvényes tagokra. 6. Alapító az, ki a társulatnak legalább 100 forintnyi alapítványt tesz, melynek kamatját a kitűzött időben fizeti. 7. Évdijas tag fizet évenként 6 forintot. Az

egyik a más többé nem ignorálhatja. Moldva és Oláhország mostani félfüggetlensége is csak addig van biztosítva, míg a szláv hatalom nem fog szomszédja lenni Németország legnagyobb részének. Négy öt millió oláh, 72 millió szláv közt nem állhat. Ha pedig akar szláv lenni valaha, ám nézzen Lengyelországra; pedig ott az elvesztett jogát s szabadságát még kárpótlást adhat az egyfajánál. Mi magyarok hazánkban az oláhokat is tisztán testvéreinknek ismertük el; hogy viszonyozzák-e vagy nem? Az nem kérdés; mi elveik szerint haladunk, s elvünket meg nem fogjuk tagadni, akkor sem, ha tán egykét emberem meg nem volna hajlandó nemzetünk irányát átérteni, s lelkesülve méltányolni. Szerk.

aláírás 6 évre kötelez, s mindig azon időtől számítottatik, melyen az aláírás történik s azért az aláírás íveken az évszám kitéendő. 8. Az alapítvány tőkéje csak közgyűlési határozat folytán mondható fel és ez is csak két esetben történhet meg, ha vagy annak kamata nem fizetettik rendszeren vagy az egylet alapítójeitől fekvő vagyon vételére akarja fordítani. 9. Az évdijas közbejött halálozas a kötelezettséget megszünteti. 10. Mind az alapítvány után a kamat, mind az évi járuléka az év első felében fizetendő. 11. Minden oly tag, akár alapító, akár évdijas, ki fizetését az év első felében nem teljesíti, kárpótlásul a társulat költségeiért minden évdijas után egy határozandó összeget fizet, s ekkor is a fizetést legelőbb minden év utolsó napján befizetni tartozik. Ellenkező esetben az évdijas tag többszörösen fizeti, szintén csak egy szavazattal bír; a szavazat csak személyesen történhetik. 13. A részvényes évenként 2 forintot fizet az egylet pénztárába, s a tagok minden jogaival él, kivéve a közgyűlési szavazatot. 14. Minden egyesületi tag valamely szakosztályba meghívatik. 15. Minden megyebeli tag erkölcsi kötelességévé tétetik, legalább minden második évben a kiállításon tetteit részt venni és évenként legalább egyszer közgyűlésen vagy szakosztályi üléseken megjelenni. A miről jegyzőkönyv fog vitetni s azok értekezése, a közgyűlési jegyzőkönyvbe feljegyeztetik. 16. A közgyűlés nevezhet tiszteletbeli és levelező tagokat. 17. Az egyleti viszonyokból a tagok közt eredhetők kérdésekben a választmány ítélt, ily kérdés azonban a közgyűlés elébe is felebezhető.

(Folytatjuk.)

Ujdonságok.

— Lapunk mai száma mellett Demjén László jeles fiatal hazánkfiának könyváruai hirdménye meg szét, mely maga is már irányba által ajánlja magát, az olvasni s még inkább a könyvet vásárolni is szerető közönségnek. Azt állítja a gyakorlati emberek, hogy minden vállalat magának új közönséget terem; ha ez elv áll, akkor alig lehet valaminek úgy örvedeni, mint az irodalom és annak terjesztése körüli vállalatoknak; mert a nemzetnek minél nagyobb rétegbe hat át az olvasás, s ez által a műveltség, annál biztosabb az ily nemzet tekintélyének gyarapodása, s tovább fejlődésnek s nemzeti fennmaradásának bizonyossága. Demjén Lászlóról bízást feltehetjük, hogy vállalatja üzleti feladata megöl sóha sem feleli ki a hazafias célokat, s kereskedését az irodalom terjesztésének középpontjaul is nyitja meg.

— Szőkefalváról veszszük: „A haza nagy halottja: a legderékabb magyar, a legjobb hazafi, a jós tehetségtű diplomata gróf Széchenyi István nagy gyászünnepét megtartották e nagy hazában királyhágón túl és innen majd minden városban és vidéken. Gyűljünk össze mi is e megye lakói folyó év július 7-én Szőkefalván a rom. kath. templomban engesztelő áldozatot bemutatni Istennek a megdöcölt lelkeért, s e szent helyen tegyünk fogadást, hogy tisztelni fogjuk emlékét, s mint ő szereti a drága hont! Jertek tehát röjök le a hála, a kegyelet szent adóját! — Kelt Küküllőmegyeben.”

— Vajdahanyáról veszszük: Városunkban is folyó hó 15-én hazafiai fájdalommal tett kebellet ünnepeltük meg a dicsőült honboldogító legnagyobb hazafinak gr. Széchenyi István nagy halálát, mely alkalommal előbb a helybeli rom. kath. egyházbán végeztették a szokott gyász halotti szertartást; onnan kijöve a reformáltak egyházába gyűlt az ünnepelő egész közönség, hol ének, könyörgés, és egyházi szónaklat tartásával ment végbe az ünnepély; innen a görög-nemegyesült egyházban, végre a görög-egyesült egyházban tartatott meg a szokott halotti gyász szertartást. Mindezen két utób emlitett egyházakban az illető lelkészek urak alkalmi beszéddel is igyekeztek saját hűveiket az ünnepély céljáról és fontos voltáról meggyőzni; kifejezve beszédekben, hogy a hazának akármely ajku fíaira nézve kívánatos és áldásos dolog az, ha a dicsőült nagy hazafíhoz hasonlókat mutathat fel a haza. Végül a gyászünnepeket közös ebéd követte a városi nagy vendéglőben, jelen levő itt egy mint az ünnepély folyta alatt is a város értelmiség, ug; Déváról, Hátszegvidékről s más helységekről is több lelkes hazafiak. Az ünnepély rendezése körüli fáradozásaiért méltán dicsérrel emlitethetik városunk főbírája G. P. ur. — Mint szomorú ujságot azt is ide teszem, hogy ugyancsak folyó hó 4-ik és 5-ikén a jégvihar városunk határában, s a szomszéd falukon sok kárt okozott, különösen szőlőinket úgy szőlva egészen megsemmisítette.

— Nyilatkozat a „Bukuresti Magyar Közlöny” érdekében. A „Bukuresti Magyar Közlöny”-re, dacára annak, hogy első számát 400 példányban nyomattuk és küldtük szét a testvér magyar hazában és az egyesült román fejedelemségekben, mai napig Magyarhonból csak harminczketten, Erdélyből csak huszonnyegen fizettek elő. Tehát a két honból sem többen, mint helyben Bukurestben.

Alulírott több hozzá érkezett levélből úgy értesült, hogy ezen részvétlenségnek oka nem az ügy iránti lágymelegségben, hanem lapunk ma a gasra emelt tárában keresendő, melyhez ha makacsos ragaszkodunk, már csak azért is részvételre nem számíthatunk.

Megfontolva, mily szígyen lenne az nemzetükre nézve, ha a legelső külföldi magyar lapot hazafias buzgalommal folkarolni nem sietne, éppen most, midőn öt millió román testvér mivelt közönsége tisztellett hajol meg a magyar színművészet hatalma előtt; de számot vetve a jelenleg mindenütt érezhető keserves szűk pénzügyi viszonyokkal, részünkről is meghajlunk tisztelettel a közvélemény előtt, s engedvén a közkívánságnak, lapunk árát a következő árra szállítjuk le és állapítjuk meg: postán küldve egész évre 8 frt, felévre 4 frt, negyed évre 2 frt újpénzben.

Ezenkívül, hogy a kiadási költség annyiavál kevesebb legyen, alulírt a szerkesztőséget is díj nélkül fogja elvállalni, mindaddig, míg Magyarhonból egy szakavatottabb egyént fogunk e célra körünkbe megnyerhetni, minthogy Várady ur honába visszatért.

Lapunk első új száma július első hetében minden bizonyít meg fog jelenni és adni fogjuk két képből a bukuresti román nemzeti színházat, azon feledhetetlen nap emlékeztető, midőn Havi Mihály ur dalmítársulata itteni legelső föllépésekor

„Hunyady László“-val hervadhatlan bábérokat szerzett külföldön a magyar színművészet koszorújába. Bukarest, jun. 8-án, 1860. Koos Ferencz, ideiglenes felelős szerkesztő és a kiadó egyet elnöke.

A makfalvi székely ifjuságnak csirában levő olvasóegylete gyamoltására Bereczki Sándor és Dózsa Károly mint rendezők aláírásával, meghívások küldettek szét, az ottan jelen hó 30-án tartandó táncvigalomra. Az ifjuság részére egy album készül, melybe mindazok, kik ezen népszerűségi céltú vigalomban részt vesznek, valamint azok, kik ez olvasóegylet pénz vagy könyv s azáltal gyarapítják, folkéretnek neveiket egy jelmonddal bejegyezzék. Vajha a makfalvi székelyeket követnek a szomszéd helységeket, s így tovább, hogy a szépműveltség vegyen gyors lendületet! Mily más lenne hazánk színe, ha azon munkatársak napokat, melyeket most a földművelő nép csapsségekben dozol el, arra szentelné, hogy sziv és észképző olvasmányok által méltóvá tegye magát azon elhivatásra, melyet Isten adott minden embernek, a kit saját képére temetett.

Debreceeni emlékfűzér „gr. Széchenyi István sirjára“, ezen czim alatt Oláh Károly szerkesztése alatt egy füzet jelent meg, az ottan tartott ünnepély leírásával, s a nagy halott tisztelgetéssel szentelt versekkel és szónokiakkal. Tiszta jövedelme a Széchenyi szoborra van szentelve. Ára 30 kr. o. e.

Ugyan Debreecenben megjelent Bonaparte Napoleon

Kolozsvári piacziár. Junius 22-kén 1860. — Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 4 ft 6 kr. — Egy búza 2 ft 48 kr. — Rozs 1 ft 40 kr. — Arpa 1 ft — kr. Zab — 1 ft 77 kr. — Törösbúza 1 ft 60 kr. — Pityóka — 1 ft — kr. Marhahús fontja 13 kr uj pénzben.

Gabona-árak K.-Fejérvártt junius 1-ső felében. Tiszta búza 4 ft. — Egy búza 3 ft 20 kr. — Rozs 2 ft 50 kr. Török búza 2 ft 50 kr. — Alakor 1 ft 10 kr. — Zab 1 ft 36 kr. Egy font hús 12 kr.

N.-Váradon junius 5-kén. Tiszta búza 3 ft 50 kr. — Egy búza 2 ft 85 kr. — Rozs 2 ft 30 kr. — Zab — 1 ft 95 kr. — Török búza 2 ft 15 kr. — Egy font hús 18 kr.

Politikai hírek.

Páris, jun. 18. A császár ma 10 órakor megérkezett, közvetlen utána miniszteri tanács tartott.

About, a császári eszmék egyik tollvivőjétől egy újabb röpirat jelent meg, melynek eredeti címe volt: „III. Napoleon császár és Poroszország“, de a végorában címet így volt kénytelen megváltoztatni: „Poruszország 1860-ban.“ E röpiratrol azt tartják, hogy az nem volt egyéb, mint némi tolmácsa a német földre utazó francia uralkodónak, s nem kevesebbet kívánt német gazdáival tudatni, mint „hogy legyen Németország egysége, s a német nemzet ez egységének képviselőjére senki sem alkalmasabb mint a porosz hgeregens; ezen czél elmozdítására azonban egy szövetségesre van szüksége, s ez nem más, mint Franciaország, mely meg folyvást kész neki szolgálatot tenni, feltéve, hogy ahhoz Poroszország is kezét nyújtja.“

Páris, jun. 14-én tartá meg a császár az annexio-szemlélet. 1 1/2 órakor indult ki a Tuileriákól az elyzőei mezőkön át a rajnai hidig. Ma van a marengói és friedlandi csaták napja, s holnap keltát a császár a Rajnán, habár látszatra a legbekesebb czelzattal. A Mars mezőn mintegy 70—80,000 ember várt a császárra; ezek közt 15,000 nemzetőr, 25,000 testőrség, 30—35,000 gyalogság, s a maradék tüzérség, lovasság és más fegyvernemek. A jobb oldalon állt a gyalogság és nemzetőrség, melynek ma első ízben volt megengedve. L. Napoleon mint császár előtt megjelent, aztán a cs. testőrség, Regnault de st. Jean a Angely parancsnoksága alatt, s végre a gyalogság, e közt a Bazaine-hadoszálly, melynek megengedék a tábori ruha viselését, míg a többi dísz-egyenruhában jelent meg. A gyalogság közt volt egyszersmind a Savoyai dandár egy osztálya, mely az orosz történetben oly derék nevet vívott ki magának. Pontban 2 órakor jelent meg a császár a Marsmezőn. Annak bemeneténél egy pár percig a császárnőre várakozott, ki guidektől kísértetve, a cs. nemzeti nyílt négyfogatosban követte. A császár fényes kíséretől volt körülvéve. Napoleon hg hiányzott, de Murat hg. jelen volt, valamint Pelissier, Niel és Canrobert tby, színügy számos tábornok és más tiszt, ezek közt egy porosz testőrhadnagy s egy orosz testőrszázados. A császár erre kimért léptekkel haladt el a katonák elő, kik majd mind olasz érmet hordtak. A nemzetőrség is nagy lövésedést tanusított, s kiáltásai a „Courr. de Paris“ szerint így váltakoztak: „Éljen a császár! Éljen Olaszország!“ Erre következett a csapatok el-leptetése. A császár e végett az Ecole militárenél állt föl. A császárnő annak balkarján volt Mathild hgnő s Maria orosz hgnő társaságban, ki mindkét Leuchtenberg hget magával hozta. Ezek rendszalagokkal valának ékítve, s a tőmeg osztatlan tetszésével találkoztak. A cs. herceg nem volt jelen. 4 órakor vége volt a nevezetes szemlének; de 5 óra táján még minden utca tele volt a kaszárnyákba visszatérő katonasággal.

Párisból írják: Napoleon császár összejövele a porosz regensherceggel, a legelőkelőbb figyelmet kelti. Kicsinált dolognak látszik, hogy a francziák császára már rég odaműködik, hogy Poroszországgal oly viszonyba lépjen, mint a milyen viszonyban Piemonttal áll. A dolgoba avatottak azt állítják, hogy a francia császár Ausztriát mellőzni fogja, mivel az Oroszországgal való szövetségbe bele nem illik, úgy hogy Sz.-Pétervárott minden olyan párisi programot viszszautasítanak, melyben Ausztriának szerep osztottat. Az ez utóbbi hatalommal való szövetekezést Párisban a „nemzetiségi“ politika negatívának tartják, mely politikában hiszi a második császársg erejét és népszerűségét feltalálni. Napoleon semmi előnyt sem vár egy meggyengített Ausztriától, a megerősödött pedig úgy véli, hogy dynastiájának kárára lenne. De ha a dolog így áll, akkor méltán kérdezzhetjük: miért hajlik oly feltűnően a francia diplomácia Ausztriához, kivált az utóbbi időkben, miért az a kitüntetés, melyben a Tuileriákban Metternich herceg részesül? Egy magas állású ferfinak, barátja a mondott kérdéseket tevő. Az mosolygott, mint a ki csodálkozik ily naivitás felett, s így válaszola: „Egyenes út vezet ugyan Berlinbe; de Napoleon császár a Bécsben át vezető utat jobbnak tartja. Hajlottak Ausztria felé, hogy annál könnyebben közeledhessék Poroszországhoz; elhalmozták Metternich herceget elő-

zékenységekkel, részint mivel az osztrák követ modora a tuileriákban igen tetszik, részint pedig, hogy a császár és regensherceg összejövele az utat így egyenesíti.“

Páris, jun. 14. Azt beszélik, hogy Franciaország rövid időre rendkívüli biztost küldend Törökországba, kinek küldetése leendő: a szultán keresztény tartományairól pontos jelentést tenni. Ezen biztos legelőkelőbb Konstantinápolyba me-mend, ott utasítást veendő Lavalette urtól; onnan Bosniába, Hercegovinába és Bolgárországba veszi útját.

Athenből írják az Oss. Tra.“nak, hogy a francia hajóhad rövid időni megérkezését várják a Salami vizekre. (Az angol hajóhad — mint tudva van — a Besika-öbölbe volna menendő. Salamis és a Besika-öböl nem messze esnek a Dardanellák bejárásától, s közutodomás szerint a szövetséges francia és angol hajóhadak kikötő helyei valának a krími háboru elején.)

London, jun. 12. A „Times“ ma egy bucsuztatót szentel a Russell lord karjaiban elszenderült reformbillenek. „Az általuk három-négy hét óta kiadott napjelentések — ugymond — előkészítették a közönséget ez eseményre. Russell lord alig jelentette a bill hatálát, hogy a régi mondas értelmében „meghalt a király, éljen a király!“ a következő ülés-szakra egy utódot nevezett ki. A bill, mint olvasóink tudják, társadékos szándékkal mutat ki. Nehezen volt egy egészséges fölt egész testén, mert orvosainak száma legio vala, és mint a hétfői nap rendből látjuk, minleg 60—70 ajánlotta fel szolgálatát, midőn ez életből kimúlt. A de mortuis nil nisi bene, körülbelül a legjobb, a mit róla mondhatunk.

London, junius 18. Biztos hallomás szerint Napoleon császár a német fajelemekkel beszélgetései közben, ismétlé békés biztosításait, a nélkül hogy a bel politika kérdéseket, s a nélkül hogy a német vagy olasz kérdést érintené.

London, jun. 20. Az alsóháza keddi ülésében Russell lord kijelenté, hogy Franciaország részéről még nem érkezett hivatalos sürgöny Savoya annexiója tárgyában, s csak a hét folytatában várnak sürgönyt. Azon kérdésre, ha vajjon a svájczai ügyben leendő congressus — lehetetlen válaszolni.

Palermóból jun. 4-ről írják a „Times“nek: Egy Salemiben máj. 19-én kelt rendelet honvédséget állított, melybe minden férfi beleszámitattik 17 évesétől 50 évesig. A 17—30 évesek a működő hadi szolgálatot látják el az egész országban; a 30—40 évesek saját tartományukban, s a 40—50 évesek községekben alkalmaztatnak. A működő hadsereg tisztjeit a fővezér nevezi ki, a zászlóalj parancsnokokat ajánlatára; a csak helyi szolgálatra köteles második és harmadik rendbeliek tisztjeit maga a legénység választja. Gondolhatni, hogy némi tekintetben nehezebb dolgot ezen rendtetet a fenforog körülmények között végrehajtásra juttatni. És mégis előhaladt már ezen ügy Palermóban és környékén. A különféle csapatok erősségükhöz képest századokká, vagy zászlóaljakká alakítottak, s vezértiszteik azon ranggal ruháztattak fel, a mely legénységek számának megfelelő. Az állomások ki vannak számukra jelölve, s napról-napra jobban megszokják a rendszeres szerveztetést. Hanem valóságos Herculesmunka valamelyes rendet ezen tömegekbe behozni, s az embereket személyes szeszélyeik feloldozására bírni. A csapatok most rendes szoldot kapnak, s levelező úgy hiszi, hogy e nélkül nem lehetne őket összetartani. A nevük: „Cacciatori dell' Etna.“ Valóban nem rosszul választott név olyan emberek számára, akiknek van némi hasonlatosságuk ama füstölő, de különben ártatlan hegyhez.

A sziciliái hadieseményekről folytatott naplóból kiemeljük a Palermó siralmas sorsát rajzoló jun. 2-diki jegyzeteket: Albergheri, városrészben a királyi hadak m. e. 300 házat égettek le; a palotában történt őszpontosulásuk alkalmával. A beczések, fehérbarátok és az Annunciata-rend kolostorai hasonlóképp lángok martalékává lőnek az itt tartózkodott seregek risszavonulásakor. Azt mondják, hogy a katonaság, az égő házakból menekülni kívánó nőket s gyermekeket leoldóste s a dominikanusok kolostorában egy tornácot mutatnak, melyben 80 nő volt berekesztve, kik az égés alatt mindnyájan oda veszték. A városi hatóság a romok alól ásátja ki a holtesteket, hogy a Santo-Campon megégettesse. Corini herceg palotáját a katonaság kirabolta s felégette. A Porta di Castro utczában minden házra kanócot dobáltak s m. e. 500 meternyi területen csak a pusztá falak állnak.

Turinai tudósítások szerint a jövő hónapban m. e. 80 ágyú-üteg fog felszerelve készen állani a megküldendő tartalék lövegekkel együtt. St. Elinenben a piemonti kormány új szerződést kötött egy nagy mennyiségű vontatósú fegyver-szállításra vállalkozóval. A „Dritto“ javjeszékel a szárd tengerészet rozsz karban állása miatt Egy Ausztriával kezdendő háboruban?) — ugymond — a mi még ki nem tört ugyan, de alattomban már foly s Nápolytól közvetlen közbejárásban áll — a piemonti hajóhad oly gyenge, hogy e két ellenfél közül a gyengébbnek sem felelhetne meg. A szárd hadsereg lovassága jelenleg 16 ezredből áll; béke idején mindeniknek 35 tiszt és 600 ember van, mely szám hadidején még fél ennyivel szaporod k.

A „Nazione“ jun. 7-én kelt római tudósítása szerint bizonyos báró P. többekkel szövetekezve, Granchi és Mariani nevű egyénekkel 500 ezer és százezer frank ígérettel kecsgetett, ha megölik Napoleon császárt és Garibaldit. A „Gaz. di Torino“ szerint egy Bosco nevű nápolyi udvari tisztviselő azon fogadkozással utazott el Sziciliába, hogy vagy ő megöli Garibaldit vagy ez őtet.

Szárd készüldések. Londonból, Rochefortból, Toulonból és Marseilleből várnak Genuába hajókat, melyek a szárd kormány költségén Francia- és Angolországban beszerzett roppant hadi anyag-készletekkel vannak rakodva; ezen tárgyak kiváltképen az állam új erősségeinek fölfegyverzésére fognának fölhasználtni, melyek építése folytonos gyors munkában van. Bologna fölfegyverzésére 100 ná több hajó küldetett. A Pón a hidász szolgálatához megküldendő gőzösök gépei szintén nemsokára megérkeznek.

Nápolyból jun. 12-én kelt s Marsellén át jött sürgöny írja: Mint állítják, 2000 garibaldianus, Medici ezredes parancsnoksága alatt Calabriában szállott ki, mely tartományban fölkelés kezdődik. E szerint nem Medici gőzösei lehetnek azok, melyeket egy turini sürgöny szerint a nápolyi czirkáló hajók elfogtak. Genuai sürgönyök szerint, a nápo-

lyiak által elfogott két hajó, ama két hajó lenne, melyek Mazzini-val indultak el Londonból.

A nápolyi követ San Martino párisi küldetésében megbukott; azonban erre néve elég gr. Ca vournak a senatusban tartott új heszédre utalunk, melyet a napoleoni politika dicsőítésére tartott! Beszélt abban Napoleonnak egy leveléről a pápához, melyben a szentatyja világi hatalmát mint nem szükségét jelöli. Ez, ugymond, fontosabb tény Olaszországra nézve, mint a magentai és solferinói csaták. Ha tehát Párisban már a sz. atya annyiszor szükségesnek nyilvánított világi hatalmát is az olasz egység érdekében elejtik, mit remélhet akkor ugyanott a nápolyi kormány, melynek szükségességét soha ki nem mondották?

Pár napig mindenek szeme Baden-baden felé való irányozva; közöljük ennél fogva először is az ide vonatkozó táviratokat, mint a legutóbbi porosz lapokban állnak, még ezen magas gyűlés s még magas találkozások jelentősége felől né-mieket közölhetünk:

Baden-Baden, jun. 15. Este. A koburgi herceg ma délben, a hannoverai, sász s württembergi királyok pedig délutáni 3 órakor ide érkeztek s az őket megillető tiszteltnyilvánításokkal fogadtattak. A nap folytatában a fejedelmek kölcsönösen látogatást tettek egymásnál. Azt állítják, hogy a német fejedelmeknek mai előleges tárgyalása öröndetes őszhangzást tüntetett föl mindazon kérdésekben, melyek Németországnak a külföldhozi viszonyait illetik, mi által a német fejedelmek összejövelelnek lényeges czélja már eléretett.

Esti hét órakor Napoleon császár osztrák polgári öltözetben érkezett meg s a szokásos tisztelgésekkel fogadtattott. A jelenlevő francziák őt „vive l'Empereur!“-el üdvözölték. A császár a Stephanie-villában szállott meg.

Junius 16. délelőtt. Napoleon császár tegnap megérkezvén, kíséretével együtt ebédelt. Fél 9 óra felé a herceg-regens, ki tegnap a német fejedelmeket is meglátogatta, Loon századost küldé a császárhoz s bejelentette látogatását. Napoleon előbb akarta a herceg-regenst meglátogatni, az utóbbi azonban fél 9 órakor megjelent a Stephanie-villában s 9 után egy negyed óráig a császárnál maradt. Erre Napoleon Hamilton hercegnét, Stephanie leányát akarta meglepni; azonban őt nem találta honn; a császár erre a badeni nagyhercegnél theázott, mely alkalommal még csupán a kastélyban lakó weimari s koburgi fejedelmek voltak jelen. Ma a régi kastélyban az összes fejedelmek nagy reggelije leendő. — Délután. Biztos hallomás szerint Napoleon császár a herceg-regenssel tagnapi beszélgetése folytatban ismétlé békés biztosításait, mint mondá, azért öhajtá az összejövelet, hogy azokat előszóval is kifejezze. A nassau herceg ma érkezett meg.

Este. Napoleon császár ma délutáni 4 órakor látogatást tett a porosz hercegnél. A sász, bajor, württembergi s hannoverai királyok, valamint a weimari nagyherceg s a koburgi herceg a délelőtti folytatban meglátogatták a császárt, ki maga részéről ezen látogatásokat délutáni 3 órakor visszaadá, a hannoverai királyt azonban nem találta honn. A reggeli iránti rendelet a látogatások miatt visszavonatot. A látogatásoknál az összes fejedelmek polgári öltözetben voltak, az összejövelet tisztán személyes jellemének megörzése végett. — 6 órakor nagy ebéd volt a badeni nagyherceg palotájában, melyhez az összes fejedelmek meg voltak hiva.

Baden-Baden, junius 17. Éjjel. A ma délben tartott ebéd előtt Napoleon császár a hannoverai királynak a becsület-legio nagykeresztjét vivé meg. Este a császárnál buscu-látogatások, Hamilton hercegnőnél társaskör volt, melyen az összes fejedelmek jelen voltak, Napoleon császár elbuszolt s 10 órakor külön-vonattal elutazott. 3-tól 4 óráig a bajor királynál értekezlet volt, melyben az összes jelenlevő királyok, a hessen-darmstadti nagyherceg s a nassau herceg vettek részt.

Bécs, jun. 18. Az esti lapok a „Frankfurter Ztg.“ egy új táviratát közlik, mely szerint Napoleon császár biztosítá a herceg-regenst, hogy Franciaországnak nagy mértékben békére van szüksége; a háboru Németonnal egyszersmind Angliával háboru is lenne, s már azért is lehetetlen, mert a francia hajóhad nem képes az angollal megmérközni. A hgeregens írásban közölte az értekezlet eredményét Württemberg királyával. A többi fejedelmek ugyanezen eljárás követék a hgeregenssel s egymás közt. Az esetleges lefegyverzés iránt semmi sem határozottat. Az összejövelet eredményét semlegesnek jelölik.

A legtöbb németlapban a badeni találkozást a német-francia viszonyok javulása sennek folytán a béke ez oldalról leendő föntartása szellemében magyarázzák. A császár megnyugtatóni jó a német fejedelmeket, és pedig mintegy az egyik német nagyhatalom védelme alatt. III. Napoleon jelenléte által jóváhagyását látszik adni azon csoportosulási törekvésekhez, melyek szemei előtt nyerne külső kifejezést. Ebben látszik e fedelmi találkozás főmozzanata, s éppen ezért nehéz volna elhatározni: vig vagy szoworu következmények fognak-e ahhoz jövőben csatlakozni. A „Oestr. Z.“ úgy értesült ugyan, miszerint a porosz követ Bécsben megnyugtató magyarázatokat adott a német érdekekre vonatkozó aggályokra nézve; de mindamellett a legkomolyabb tényül marad az, hogy a másik német nagyhatalom képviselője e német gyűlésben hiányzik, s a helyett Németország fejedelmei a francia trón urát üdvözlik körükből.

Minden elszigetelési törekvésekkel szemben is találkoznak nézetek, melyek sokkal kedvezőbb színben tüntetik föl a helyzetet Ausztriára nézve. A berlini „Bank és Hand Ztg.“ szava: bevehető helyről hallja erősitetni, hogy az Ausztria és Poroszország közti egyetértés létrehozására tett kísérletek, mind a fenforog európai s mind különösen a német kérdésekre nézve, a legújabb időben várakozáson felüli eredményre jutottak, s hogy a megtörtént egyezés ténye nemsokára egy fog nyilatkozni, hogy minden további kéteky ki lesz zárva.

Napoleon és a porosz k. herceg közt a jó hírek daczára, mégis vala pár találkozás a többi fejedelmek jelenléte nélkül is. Sok mindenfélét hírelnek már is a beszélgetés tárgyai felől; azonban ha egy lap mármost tudni akarja, miszerint egy semleges állam alakításáról volna szó Francia- és Németország közt a Rajna balpartján, és hogy ez állam feletti uralkodás a hannoveri királyi ruházattal, e helyett pedig ez utóbbinak országa — Poroszországra szállna, oly combináció ez, a mit mindenesetre nagy ovakodással kell fogadni.

Hannovera az igaz utóbbi időben éppen nem tiszta szerepet játszott; az a fejedeleme, kinek kormánya előbb Francia- azután Poroszország ellen oly nagyon elbe veté magát, egyszerre csak Berlinben terem s onnan Badenbe siet — hogy annyi német fejedelmek közt egy maga — Napoleon császár kezéből a becsületlegio nagy szalagját nyerje; azonban a kétes állástól a fenn érdekelt országcsereig csakugyan még nagyobb az ugrás, hogysem arra a hannoveri király beleegyezése még magára elegendes lenne.

— Sztambulból jun. 6-án írják, hogy az angol követ Bulver határozottan kimondta annak szükségességét, hogy a visszaéléseket el kell törölni s csak ezen feltétel alatt igérte Angolország pártolását. A szultán kedvesen fogadta a követ szavait s arczképét megküldte neki. Nem tudni, az angol minőnek, de az orosz mint látszik éppen nem találja egészségesnek a „beteg ember” arczszínetét. Elégge mutatja ezt Gortsakoff hgne e tárgybani körjegyzéke, ha annak szövegét vesszük vizsgálat alá. A külföldi orosz követekhez van az intőző; célja: a sz.-pétervári kabinet utóbbi lépéseit a keleti ügyben felvilágosítani. A keleti keresztények helyzete van abban rajzolva; képzeltető mily vastag színekkel. A keleti kérdés mint látszik, mihelyt csak reá kedvező lesz az idő, közelebb ismét színpadra kerülend, annyiaval is inkább, mert mint mondják, a sztambuli orosz követ a világot sem nyilvánítja kormánynak föltétlen beleegyezését a Törökország által elrendelt vizsgálatba, sőt inkább lényeges fenntartásokat tön ennek eredményére vonatkozólag és kételytől nyilvánítja a felett, hogy a kettős cél: a keresztények sérelmeit megvizsgálni és azokat orvosolni, csak tisztán török bizottság által elérhető. Ugyanezen eszméket olvassuk az „Ind.”nak jólétesülni szokott böcsi tudósításában is, és így mindig valószínűbb lesz, hogy Oroszország csak egy percze hagyott fel e tárggyal és készen áll a legelső kedvező alkalommal azt ismét elővenni.

— A „Journ. de Constantinople” egy kimutatást közöl, melyből kitűnik, hogy a hathumajum közzététele óta a török birodalom különböző keresztény- és zsidó-községei közt 1034 templom, kolostor és iskola épült, részint egészen újból, részint javítást nyert.

Ugyanezen lap tudósítása szerint, a sulinai munkálatok már is igen kedvező eredményt mutatnak s a dunatorokat medre annyira helyre lesz hozva még ez év folytán, hogy nagyobb hajók is áthaladhatnak rajta.

Ujabbak. — A badeni fürdőknagy, közép és kis fejedelmek-vendégeiről feszülten fordul a figyelem viszont a déli olaszországi ügyre. Nápolyi követ Martino a Tuileriák-nál, hol kedvezőbb érzést kelle a nápolyi kormány irányában előidéznie, csakugyan felsült, mégpedig oly derekasan, hogy

Ferencz király követje többé már szükségesnek se látja Londonba is elrándulni, mintelőbb szándékában volt, minthogy Palmerston közlebbi nyilatkozata után ugys csak kopott helyen kasszálta a füvet. S miután a francia közbenjárás iránti kísérletek megbuktak — Napoleon császár, mint Martino urnak hírszerint nyilatván, ez előtt hathételt lelt volna átvenni a közbenjárói szerepet, — a nápolyi kormány jelenleg mind a hatot befogta, hogy a szárazföldre közelgő vihartól szabadulhasson. Igaz-e, nem-e azon hír, hogy 2000 szabad csapatos már is Calabrianál kiszállt Calabriába, maholnap megtudjuk; annyi csakugyan már most bizonyos, hogy Nápolyban egy ily eshetőség ellen készülnek. Így egy távirat Nápolyból jun. 13-ról jelenti:

„A Nápolyban állomásozó csapatok, melyeknek rendeltetése abban áll, hogy a fenyegetett pontokra induljanak, hadoszlopokra vannak felosztva, melyek Trani gróf, Nunziante, Barbalunga s Bosco parancsnoksága alatt állnak.” Egy más sürgöny szerint a fővárosban hire járt, hogy Nunciante vagy Pianolli bizátnék meg a calabiai főparancsnoksággal; sőt egy genuai tudósítás tudni akarja, hogy Lamoricière tbnak ajánlatot volt a nápolyi hadak feletti fővezérség. Nápolyban nem sok nyugtató találnak abban is, hogy 8 francia s 2 angol hajó van az ottani kikötőben.

A legközelebbi napok már úgy látszik meghozzák azoknak örömet, kik a harci csatlósók híre hallásában szintgy gyönyörködnek mint a nyári égi háborus időjárásban, ha csakugyan valósul, a miről Nápolyból már jun. 13-án tudni akartak, hogy Garibaldi a Sziciliában levő haderő feletti parancsnokságot Medicinek engedi át, mihelyt ez utóbbi oda megérkezik, ő maga pedig Calabrianál szándékozik kiszállani, hogy ottan a királyi csapatoknak Messinára vonatkozó előintézkedéseit megküldje. Egyébíránt ez annál valószínűbb, mert Palermoból a királyi csapatok kitakarodásának legkésőbb jun. 20-án kelle beveződni, s Garibaldi tetemes számú lovat és öszvért rendelt meg a forradalmi sereg számára.

Egy Nápolyban jun. 16-án kelt sürgöny írja, hogy Marsaillebe érkezett tudósítás szerint a szárd követ két elfogott hajót, melyeken állítólag 800 utas volt a Maltába a szülő uttelevekkél, visszakövetelt, Elliot lord támogatja e követelést. Egy más nápolyi távirat szerint az egy-k hajó piemontai, a másik amerikai volt, 1000 utassal. A hajók Nápolyba, a rajtok levő emberek Gaetába foglyul vitettek. A Medici és Cosenz alatti nagy expedíció úgy látszik nem Sziciliát, hanem a szárazföldet, Terra di Lavoro közelében, akarta célul venni. Az „Espero” megzafolja a Mazzini elutasásáról való hírt; a modernai „Gazetta” ellenben erősíti, hogy Maltába utazott. Olaszországgal megértette a „talpra olasz” szózatot, egymásra kelnek föl s utaznak a harcok színhelyeire; csak jun. 10-ikén mintegy 2000 egyén, köztük számos tanuló Paviából, szállott Genuában hajóra.

— Baden-Baden, jun. 18. A herceg-regens ma magánál összegyűjté az itt mulató német fejedelmeket, hogy köszönetét fejezze ki nekik azért, mikép a Napoleonnai találkozásánál oldala mellett állottak, hogy annak békés biztosításait meghallják. Németország épségének megőrzése leend mindig a herceg-regens első gondja. Ezen fóladat teljesítésétől őt nem tántorítandja el azon tény, miszerint némely német kormányok nem osztóznak az ő fólfogásában a német politikára vonatkozólag. Ausztria lépéseket tett a kiegyezés végett, mire ő nagy értéket helyez. Ha az ki leend eszközölve, ő a német fejedelmeket erről értesítend.

— Páris, jun. 19. A „Moniteur” a császár utazásáról így ír: Azok, kik a bizalom helyreállítását s a jó nemzetközi viszonyok fönmaradását óhajtják, csak szerencsét kívánhatnak maguknak a baden-badeni összejövetelhez, mely Európa békéjét megszilárdítja.

— Bern, jun. 19. A szövetségtanács egy a francia kormányhoz intézett jegyzékben utolag ismétlé Savoya annexiója elleni előbbi tiltakozásait; a többi hatalmasságokkal szintén egy jegyzék közöltetik s abban az értekezlet összehívásának siettetése kéri.

— A nápolyi állam állhatatlan állapotát mutatja az is, hogy egy nápolyi tudósítás szerint ott rögtön egy „forradalmi bizottmány” kezdett működni. Ennek saját, titokban megjelölt lapja van, melynek szerkesztője a következőknek, hogy a bizottmány működik, hogy fegyverek és segédforrásokban nincs szűkölködés, hogy a fegyverraktárak biztonságáról gondoskodva van, hogy minden tartományban egy központi bizottmány van, mely a kerületi és községi bizottmányokkal folytonos összeköttetésben áll s maga részéről ismét a fővárosiak főnökivel közlekedik szakadatlanul. Ekként csak a percze várnak, midőn az egész aknt fellobbanthatják. Ily viszonyok közt aztán legnagyobb fontossággal bír a nápolyi kormányra nézve az, hogy Franciaország mind a beavatkozást, mind a közbenjárást elutasítá magától, mert a császárt, mint a nápolyi követnek jelenté, „most elváltat kötelezettségek gátolják.” Hogy pedig a császár ki irányában vállalt kötelezettséget, ezt elégge mutatja Piemontnak föllepése! (B. H.)

Garibaldiak állítólag már 40 ezer harcsoza van. A florentiai „Amico del popolo” szerint Szicilia és a calabiai fölkelők közt igen élénk s szakadatlan összeköttetések állnak fenn. Az utóbbiak a silai hozzáférhetlen erdőségekben vannak összpontosítva. Garibaldi számára Londonban 100,000 francia minta szerinti fegyvert vásároltak.

Bécsi börze. Jun. 19-kén: Nemzeti kölcsön 79.30. Metalliques 5 pcentes 70.75. — Urbéri papírok: magyar 73.75. erdélyi 69.75. — Bankrészevény 861. Korona 17.40. Cs. k. arany 6.2. Ezüst 27.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

Kolozsvártt Stein Janosnál előfizethetni:

a SZÉCHENYI ALBUMra

mely 34—36 regál ivben fog megjelenni,

számos aczél- és kömetszetű képekkel díszítve.

Előfizetési ár:

kötve 5 ujt; diszpeldány színes képekkel: 10 ujt.

Ugyan csak Stein Janosnál kapható:

A KÖZJEGYZŐSÉG INTÉZETÉNEK ismertetése.

Az 1855 május 21-dikén kelt jegyzői rendtartás, az 1858 február 7-én kelt császári nyilparancs, és a jegyzői írományok által bebizonyított követelések behajtása végetti eljárás tárgyszerűen 1858 február 16-kán kelt igazságügyminiszeri rendelet nyomán közli Török Dani cs. k. közjegyző. Székhelye Nagy-Enyed, a károlyi fejevári kerületben. Ára 10 kr.

SZALAY LÁSZLÓ gr. BETHLEN Mik. önéletírása. Második kötet ára: 4 ft 20 kr o. é.

Gróf SZÉCHENYI ISTVÁN

a doblingi magán tébolydában; dr. Guszmann Rudolf után németből. Ára: 40 uj kr.

Szabó Károly

BÉLA KIRÁLY

névtelen jegyzőjének könyve a magyarok tetteiről. Második kiadás ára: 1 uj frt.

Gróf DESSEWFY JÓZSEF

irodalmi hagyományai.

Kiadta Kazméry Gábor. Első kötet, gróf Dessewffy József levelezése Kazméry Ferencz-czel 1793—1831. Ára: 2 ft 50 kr. uj pénzben.

(985) (3—3)

A borszéki fürdőszak

az idén július 1-én kezdődik.

Nincs miért költői szavakban dicsérnie helyen azon víznek csudahatásu ereét, mely 2 000 000 olv. két millió palackban szállítatik évenként szerte a föld minden részébe.

Csak annyit tart a választmány itt említésre szükségesnek, miszerint a t. cz. vendégek mind szellemi mind anyagi kényelméről hírlapokkal, zenével, izletes és jutányos étkekkel és italokkal, úgy a vendégülben mint a magánházakban kibérelhetők ujdunuj butorokkal és ágyneműkkel legjobban gondoskodva van, s azonkívül a betegek rendelkezésére a fürdői orvos mindenkor készen áll.

Kelt Gyergyó-Ditróban, június 4-kén. 1860.

A borszéki ügyeket kezelő választmány.

(994) (3—3)

A Lázár-féle közhasznúnak ismert posloska-irtóedv főraktára itt helyt Kolozsvártt PAPP JÁNOS fűszerkereskedésébe tétetett át, hol egyes üvegek is kaphatók 1 osztrák értékű forintért de nagyobb megrendelések is elfogadtnak.

(999) | 24/6. 1860. |

(1—8)

POP J. G.

Anatherin-szájvize.

Már nálunk is lassanként mind több figyelmet kezdenek a fogakra fordítani, mire azoknak oly nagy szüksége van, hogy az ember fájdalom és kellemetlenségtől megóvassék. Nincs fájdalom a fogfájáshoz hasonló. Maga a szép Helena is rossz fogakkal és ennek következtében rosszüzű lehellettel kéri nélkül maradt volna, s amaz, a historiában ismeretes miniszter, a kit a trónra lépett fiatal uralkodó nyugalmazott, mivel a agg állam-férfin rossz fogai reá kellemetlenül hatottak, nem halt volna tört szívvel meg. Az ismeretes mondat: „principis obsta, sero medicina paratur” semmire se alkalmazható tehát annyira mint a fogakra.

A fogfájdalomnak legkisebb mutatkozására azonnal használni kell a POPP ANATHERIN-SZÁJVIZET, s azonnal meg vagyunk óva azon káros következményektől, melyeket a saját magunk irányában kötelességmulasztás szokott maga után vonni. „Vigyázzunk magunkra!” — ez az első szabály, ha az ember egészséges akar maradni, s ez különösen a fogakra nézve áll. Minden betegségre több gondot fordítsunk, mint a fogfájásra, s pedig ez nemcsak a legkínosabb betegség, hanem a legkellemetlenebb is, melyeket egész életet át gyötörvén. Arra, hogy a fogak minő szerepet visznek betegségek történetében, rendesen csak akkor gondolnak, midőn azok már fájnak, s kihuzandók. De akkor már késő, már csak gyökeres orvoslás, a bajnak gyökerestől való eltávolítása segít.

Ambar Popp Anatherin-szájvize majd minden nagyobb háztartásnál alkalmazva van, mégis figyelemztetjük azokat, a kik még azt nem ismerik, hogy mily hathatós szer az. Ez a legpompásabb szer a fogak épen tartására, a fájdalom eltávolítására, s ha a baj elharapódzott, annak megakadályozására. Különösen alkalmas a fog-tisztításra még akkor is, ha a borkó lerakódás már kezdetét vette; visszaadja a fogak szép és természetes színét, s a műfogakat is tisztán tartja; elszibbasztja az odvas fogak fájdalmát, és a kezdetben levő fog-evődéseket megszünteti; meggyógyítja a petyhüdt foghúst, szilárdítja az ingó fogakat, s biztos gyógyszer a foghús-vörös könnyebb esetében. Hathatós továbbá a foghús rothadás ellen, rheumaticus fájdalomnál, s megbecsülhetetlen végül azért, hogy a lehelletet kellemes szagúvá teszi, sa rögzött szájszagot is eltávolítja.

Az elismerés, a melyben az Anatherin-szájvíz részesül, nem csak általános elterjedése, hanem számtalan dicsérő iratok által is bizonyítható. Bizonyítványt bírnak herczeg Eszterh zyné, gróf Fricsné, gróf Fürstenberg, báró Pereira, s több orvosoktól, mint Oppolzer, Heller, Brants, Ritter, Schaffer stb.

Ezen Anatherin-szájvíz kapható, Kolozsvártt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszer-táraikban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer és Müller gyógyszerész. Brassóban Fabick János fia gyógyszer-tárában. Károly-Fejérvártt: Rusz. Segesvártt: Misselbacher J. M. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzella. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht és Leonhardt J. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszerész.

(988)

(3—3)

A bécsi híres fogorvos BLAU meg fogja az idén is mint minden évben július, augusztus és szeptember hónapokban Erdély nagyobb városait látogatni.

BLAU fogorvos általános elismert sikerdus mütételei azon reményre jogosítanak, miszerint minden fogbajos hozzá folyamodni annál inkább fog, mivel az egy nagymennyiségű leguabb amerikai fogakat is hozand magával, s ezeket egészen az ottani mód szerint illesztend a szájba.

Bővebb tudósítás BLAU fogorvos megérkezése alkalmával a hírlapok utján fog köztudomásra adni.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVTOMDÁJA. (Belső farokszutca 74 sz.)

Ma számunkhoz mellékletül van csatolva: DEMJÉN LÁSZLÓ „bel- és küliródmali könyv-, mű- és hangyjegy kereskedésének” hirdetménye.